

Мальченко М.Ю., здобувач ступеня вищої освіти

*Левченко О.П., к.е.н., доцент
Таврійський Державний Агротехнологічний Університет
імені Дмитра Моторного*

РАЦІОНАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ІНФОРМАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасні умови господарювання зумовлюють підприємства формувати та забезпечити системи економічної безпеки. Для підприємств питання економічної безпеки є актуальними. Керівництву компаній необхідно приділяти увагу питанням стійкості економічного розвитку. Формування концепції економічної безпеки нині є невід'ємною складовою загальної стратегічної концепції діяльності будь-якого підприємства. В сучасних умовах господарювання результативність фінансово-господарської діяльності підприємства залежить від якості, достовірності та своєчасності інформації, яка створюється на самому підприємстві та надходить до нього ззовні. Забезпечення виконання даної умови дозволяє коректно визначити основні економічні та правові умови господарювання кожного підприємства, контролювати та ефективно використовувати наявні ресурси. В цьому процесі не останню роль має зіграти належна система організації обліку, адже саме достовірні та своєчасні облікові дані є основою проведення аналітичних досліджень в системі економічної безпеки підприємства.

Економічна безпека підприємства є головною умовою для успішного його функціонування в сучасних складних та мінливих умовах господарювання. Поняття економічна безпека розглядалась різними вченими, але на практиці ще не існує єдиного загального визначення щодо її сутності. Захаров О.І. зазначає, що інформаційна безпека - це такий стан захищеності життєво важливих інтересів особи, суспільства і держави, при якому зводиться до мінімуму заподіяння шкоди через неповноту, несвоєчасність і недостовірність інформації, через негативний інформаційний вплив, негативні наслідки функціонування інформаційних технологій, а також через несанкціоноване поширення інформації. Інформаційна безпека з погляду економічних інтересів нині має особливу актуальність і розглядається як одна з пріоритетних задач стратегічного керування. Інформаційний простір і його інформаційне наповнення варто віднести до найважливіших ресурсів підприємства, здатних приносити великий дохід[1].

На сьогоднішній день основним джерелом інформації, щодо економічної безпеки підприємства є облік. Разом з тим, облікова система підприємства не може існувати без належного інформаційного забезпечення.

Належна інформаційна безпека підприємства можлива лише за умови формування в системі обліку правдивих та достатніх інформаційних масивів які можна використовувати для оцінки фінансових результатів підприємства. Сформувані вказані масиви даних можливо лише за умови належної

організації обліку на підприємстві.

Призначенням організації обліку є удосконалення та раціоналізація обробки інформації, розподіл робіт між персоналом бухгалтерії, наукова організація праці. Без раціонально організованого обліку неможлива діяльність суб'єктів господарювання, оскільки це суперечить чинному законодавству України.

У практичному розумінні організація бухгалтерського обліку - це комплекс заходів власника підприємства, або уповноваженого ним органу, направлених на забезпечення реєстрації фактів господарського життя та узагальнення їх з метою отримання необхідної інформації для складання звітності та прийняття управлінських рішень.

Крім того, організацію обліку можна розглядати як науково обґрунтовану сукупність умов, при яких найбільш економно і раціонально здійснюється збір, обробка і зберігання бухгалтерської інформації з метою оперативного контролю за правильним використанням майна підприємства та надання користувачам неупередженої фінансової звітності.

Але як і будь-яка діяльність ведення обліку на підприємстві також може втілювати в собі певні ризики і загрози, які впливатимуть на стан економічної безпеки підприємства. Можна відокремити наступні основні джерела загроз економічної безпеки підприємства, які формуються в системі організації обліку:

1. відсутність внутрішнього регулювання бухгалтерського обліку на підприємстві (наявність Положення про облікову політику, Наказу про облікову політику);
2. неефективне функціонування облікової системи (збір первинної інформації, формування облікових регістрів, зберігання та захист бухгалтерської інформації, формування та надання бухгалтерської звітності);
3. порушення вимог законодавства України;
4. відсутність кваліфікованого персоналу підприємства.

Тому необхідно розробити та провести ряд заходів з метою зниження можливих негативних впливів, які можуть виникнути внаслідок прийняття неефективного управлінського рішення. Саме тому ефективна організація обліку дозволяє знизити загрози, які пов'язані з економічною безпекою підприємства.

На нашу думку раціональна організація обліку є основою інформаційного забезпечення економічної безпеки підприємств. При цьому, на інформаційне забезпечення економічної безпеки здійснюють вплив всі три складові організації обліку: організаційні, технічні та методичні.

Організаційні складові включають визначення структури бухгалтерії, розробку інструкцій, внутрішніх стандартів, способів ведення обліку, взаємодію бухгалтерії з управлінськими службами, відповідальність та інші аспекти діяльності облікового апарату.

До методичних складових організації обліку відносять принципи та правила отримання, обробки, фіксації, передачі інформації, оцінки, ведення рахунків, критеріїв розмежування основних засобів та МШП, нарахування

амортизації, обліку ремонтів, оцінки запасів та готової продукції списання витрат майбутніх періодів, визначення обсягу реалізації продукції встановлення резерву сумнівних та безнадійних боргів, обліку та розподілу накладних витрат і включення їх до собівартості, утворення статутного (акціонерного, додаткового, резервного) капіталу, визначення результатів діяльності (щомісяця, щокварталу, раз в рік), фондів спеціального призначення тощо[2].

Технічні складові передбачають використання наступних елементів: План рахунків бухгалтерського обліку, форма бухгалтерського обліку, документообіг, організація внутрішнього контролю, порядок складання регістрів обліку та форм звітності, проведення інвентаризації майна та зобов'язань [2].

Особливості організації обліку на підприємстві, в першу чергу, знаходять своє відображення в обліковій політиці підприємства. Саме тому, на наш погляд, ефективно побудована облікова політика повинна будуватись із дотриманням таких основних принципів:

- достовірності (інформація будується на основі норм і положень, що закріплені в обраній обліковій політиці та відображається в облікових регістрах, фінансовій звітності);
- достатньої інформативності (інформація, яка подається в обліку, повинна в повному обсязі відображати сутність господарських операцій);
- оптимальності (вибір таких методів і процедур, які забезпечують оптимальне використання наявних ресурсів на підприємстві);
- результативності (орієнтація на досягнення поставлених стратегічних та тактичних цілей)[3].

Рационально організований облік підприємства дозволяє визначити проблеми та скорегувати діяльність підприємства до того моменту, доки ці проблеми переростуть у кризу і негативно вплинуть на економічну безпеку підприємства. Таким чином, належна організація обліку на підприємстві дасть можливість чітко встановити виконавців щодо збору інформації, порядок її обробки, строки надходження в бухгалтерію підприємства, а обґрунтований підхід до визначення методичних складових облікової політики дасть можливість ще й управляти фінансовим результатом підприємства.

Список використаної літератури

1. Захаров О.І. Інформаційне забезпечення управління системою економічної безпеки підприємства / О.І. Захаров. [Електронний ресурс].- Режим доступу: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/statti/zakharov_0010.pdf
2. Боримська К.П. Бухгалтерський облік в системі забезпечення економічної безпеки підприємства: проблеми методології і організації / К.П. Боримська. - Житомир: ЖДТУ, 2014. - 624 с.
3. Бутинець Ф.Ф. Організація бухгалтерського обліку / Ф.Ф. Бутинець, О.П. Войналович, І.Л. Томашевська; за ред. Ф.Ф. Бутинця. - Житомир: ПП «Рута», 2006. - 528 с.